

IN-OFFICIEEL GEDERLIE.

Wij hebben het genoeg aan onze lezers de volgende aantekeningen over *Balie Badong*, die ons door een zeer verdienstelijken Inlander zijn gesuppediteerd mededeelen, in het vertrouwen dat zij eenige belangstelling zullen verwekken.

BALIE-BADONG.

EERSTE HOOFDSTUK.

Gewoonten en Mandaren der Koningen van dat Land.
Onder de vorige regeringen waren de Koningen van *Balie* magtiger dan tegenwoordig. *Badong* wordt in drie Kantons verdeeld en genaamd *Djambé*, *Pamatjoetan* en *Kaleran*; ieder Kanton wordt door eenen Koning geregeerd, van welke de Kanton *Djambé* de grootste is, en deszelfs Koning is genaamd *Gusti Moerah Agoong Djambé*. De Koning van *Pamatjoetan* is genaamd *Gusti Moerah Pamatjoetan* en die van *Kaleran*, *Gusti Moerah Kaleran*.

Deze laatste Vorst werd door deszelfs zoon opgevolgd in *Batie Badong* en genaamd *Gusti Moerah Madie Pamatjoetan*.

De reden dat *Gusti Moerah Kaleran* in *Gusti Moerah Agoong Djambé* is veranderd, bestaat, omdat voormaals de Koning van *Balie Badong* tot in het midden van het rijk *Balie Giangar* heeft geregeerd en hetwelk thans onder *Balie Badong* behoort.

Men zegt, dat *Gusti Moerah Agoong Djambé* verscheidene broeders heeft gehad; een derzelve, genaamd *Gusti Moerah Agoong*, bekreop de lust om zijn broede den Koning van *Balie Badong* van den troon te stoten, waardoor er een oorlog ontstond en *Gusti Moerah Kaleran* zich aan de zijde van *Gusti Moerah Agoong* stelde, om *Gusti Moerah Agoong Djambé* ten onder te brengen.

Een der Koningen van *Balie*, met name *Dewa Mangies*, stelde zich aan de zijde van *Gusti Moerah Kaleran* en *Gusti Moerah Pamatjoetan*, waardoor *Gusti Moerah Agoong Djambé* ten onder gebragt werd en in den oorlog sneuvelde.

Bij deze gelegenheid werden door *Gusti Moerah Kaleran* alle de broeders van *Gusti Moerah Agoong Djambé*, benevens vrouwen, kinderen en hun gevolg vermoord, en hunne eigendommen tot buit gemaakt.

Sedert dien tijd verviel de magt van *Gusti Moerah Agoong Djambé* aan *Gusti Moerah Kaleran*, waardoor vele menschen van *Gusti Moerah Agoong Djambé* vermoord werden, en dienden in handen van kooplieden, welke hen in *Badong* plaatsen verkocht te worden.

Gusti Moerah Agoong Djambé heeft een dochter nagelaten, welke door den dood van haren vader, door *Gusti Moerah Kaleran*, als overwonnen in huwelijk werd genomen. Uit dit huwelijk werd een zoon verwekt, welke thans genaamd wordt *Gusti Moerah Djambé*.

Gusti Moerah Kaleran verplaatste zich naar de Kanton *Djambé*, te regt genaamd Kanton *Din Passar* en noemt zich thans *Gusti Gedee Moerah Pamatjoetan*, latende zijn jongsten broeder *Gusti Moerah Kaleran* achter om het land te besturen. Daardoor is de magt van *Gusti Gedee Moerah Pamatjoetan* grooter, dan toen hij in *Balie Badong* regeerde; hij verdeelde het land in vijf deelen, waarvan hij vier deelen voor zich behield, een deel aan *Gusti Moerah Pamatjoetan* latende.

Gusti Gedee Moerah Pamatjoetan heeft bij zijn overlijden de magt overgegeven aan deszelfs zoon *Gusti Moerah Madie Pamatjoetan*, welke thans regeert en in het vorige jaar 1827 een contract met het Nederlandsch Gouvernement in Oost-Indien heeft gesloten.

TWERDE HOOFDSTUK.

Omtrent de erfenis van Gusti Gedee Moerah Pamatjoetan, die door zijn zoon, de tegenwoordige Gusti Moerah Madie Pamatjoetan opgevolgd is, en de reden zijner grootheid.

Gusti Gedee Moerah Pamatjoetan verwekte bij zijne vrouw, welke van Koninklyken bloede was, drie zonen; (de kinderen der bijzitten komen in geen aanmerking en hebben geen regt op den troon; zij worden genaamd *Para Gusti*). De drie zonen van *Gusti Gedee Moerah Pamatjoetan* zijn genaamd de oudste *Gusti Moerah Kasiman*, de 2de *Gusti Moerah Madie Pamatjoetan* en de 3de *Gusti Moerah Djambé* wier moeder de dochter was van *Gusti Moerah Agoong Djambé*.

Gusti Gedee Moerah Pamatjoetan stierf in den jare 1817 te *Balie Badong*.

Na zijn dood werden deszelfs drie zonen door de Rijks-grooten tot Koningen benoemd; doch *Gusti Moerah Madie Pamatjoetan* zeide tot zijnen broeder *Gusti Moerah Kasiman*: „daar onze vader thans overleden is, en ons drieën heeft achtergelaten, welke alle wel geschikt zijn om als Koningen van *Balie Badong* te kunnen regeren, wil ik nogtans alleen Koning van *Balie Badong* zijn, en wanneer gijlieden daarmede niet mogt te vreden zijn, laat ons dan met de kris vechten; diegene, die overwint en in het leven blijft, zal Koning zijn”. De reden, dat wij slechts met ons drieën zullen vechten, is, om het leven van vele menschen te besparen en het land te behouden, doch, indien wij met troepen en wapenen vechten, dan zullen vele menschen sterven en vele landen daardoor verwoest worden, en wat is een Koning die slechts weinig onderdanen en een verwoest land heeft?”

Hierop antwoordde zijn broeder *Gusti Moerah Kasiman*: „het is billijk dat ik Koning worde, om dat ik de oudste van

ulieden ben, en mijne moeder van vorstelijken bloede is, doch indien *Gusti Moerah Madie Pamatjoetan* werkelijk Koning van *Balie Badong* wil zijn, dat hij dan onzen vader opvolge en laat mij naar een ander land vertrekken.”

Hij verkief alzoo op dat zelfde tijdstip zijnen broeder *Gusti Moerah Madie Pamatjoetan* tot Koning van *Balie Badong* en gaf aan hem over, al dat gene wat tot de grootheid en pracht van het hof behoort. Hij regeert thans te *Balie Badong* en *Gusti Moerah Kasiman* rigtte een andere Kanton op, welke thans genaamd is Kanton *Kasiman*, drie palen afstand van Kanton *Pamatjoetan*, en bewoond door 4,000 zielen.

DERDE HOOFDSTUK.

Omtrent hunne onderlinge huwelijken.

Gusti Moerah Madie Pamatjoetan is gehuwd met de zuster van *Gusti Moerah Pamatjoetan*, welke genaamd is *Gusti Ajoes Madie*, hij welke een zoon verwekt heeft, genaamd *Gusti Gedee Ngoera*. *Gusti Moerah Pamatjoetan* is gehuwd aan de zuster van *Gusti Moerah Madie Pamatjoetan*, genaamd *Gusti Ajoes Biam*, bij welke hij geen zoon, maar wel dochters verwekt heeft. *Gusti Moerah Kasiman* is gehuwd aan de zuster van *Gusti Moerah Pamatjoetan*, bij welke hij geen kinderen verwekt heeft.—Indien *Gusti Moerah Pamatjoetan* of *Gusti Moerah Kasiman* komen te overlijden, dan vereenigt zich het rijk *Balie Badong* met dat van *Gusti Moerah Madie Pamatjoetan* dan wel van zijn zoon, genaamd *Gusti Gedee Ngoera*.—De zoon des Konings *Gusti Gedee Ngoera* stierf te *Balie Badong* op den 20sten juni 1827.

VIJFDE HOOFDSTUK.

Omtrent Balie Manghoet.

Sedert de regering van *Gusti Gedee Moerah Pamatjoetan* tot de regering van *Gusti Moerah Madie Pamatjoetan*, welke zijnen vader te *Balie Badong* heeft opgevolgd, heeft *Balie Manghoet* met *Balie Badong* goorloofd, tot in den jare 1824, wanneer de oorlog eindigde en *Balie Manghoet* zich aan *Balie Badong* onderwierp.

VIJFDE HOOFDSTUK.

Omtrent de gewoonten der Balinezen, en hoedanig zij vreemdelingen, welke uit andere Landen in de hunne komen, behandelen.

De Balinezen hebben achtung voor ieder vreemdeling, welke bij hen komt;—Zij vragen hem terstond of hij zich aan een der Koningen wil onderwerpen; (Barsa wetra) wanneer zoodanige vreemdeling niet beslist hierop te antwoorden, wordt hem weder door anderen gevraagd of hij liefst onder een ander Koning wil dienen; een ieder beveelt hem zijnen Koning voor den bestan aan te dienen, de vreemdeling zich aan een der Koningen heeft onderworpen, en hij verplicht om dien Koning te blijven dienen, en zich niet in den dienst van een ander Koning begeven; doch, wanneer hij zulks mogt doen, alsdan stelt hij zich aan de grootste vervolging ten prooi, het zij hij vermoord dan wel geplunderd wordt.

Indien een vreemdeling zich aan een der Koningen heeft onderworpen, kan hij op de bescherming van dien vorst staat maken, en zoo dikwijls hij bescherming noodig heeft, zal hem dezelve immer geweigerd worden.—De Koningen, Rijks-grooten en gemeene Balinezen verwachten geschenken van diegenen, welke zij beschermen.—Indien de Koningen, Rijks-grooten of gemeene Balinezen geschenken ontvangen, geven zij geschenken terug, al meest bestaande uit vruchten en andere eetwaren.—Indien de vreemdeling lang te *Balie* vertoeft, en hij geene geschenken meer geeft, alsdan moet hij ondervinden, dat men hem niet meer wil erkennen en geene bescherming doen genieten.

Een vreemdeling, welke de gunst der Koningen of andere van *Balie* wil genieten, moet zijne koopwaren voor eenen lagen prijs verkoopen.—Wil hij den Koning rekenen, dan is hij vooraf verplicht, om aan diengenen, welke hem den toegang tot den vorst moet bezorgen, eenige geschenken te geven; zulks niet doende, kan hij den vorst niet zien, ten minsten wordt hem zulks zeer moeilijk gemaakt.

De gewoonten der Balinezen staan gelijk aan die der Siamers, welke vergeleken worden met de Kraanen in dat land; indien die dieren een doode olifant aantreffen, zien zij op dezelfde tot dat er niets meer van overig blijft als de beenderen en alsdan vliegen zij weg, om weder eene andere doode olifant te gaan opzoeken.

ZESDE HOOFDSTUK.

Omtrent de Godsdienstige gewoonten der Balinezen bij het overlijden van een gehuwa man, hetwelk zij Sitia (getrouwheid) noemen, welke gewoonten zij van eene der Godsdienstige gewoonten van Java, welke tijdens het Koninkrijk Madja - Pait bestond hebben aangenomen.

Zij hebben twee soorten van Godsdienst; de eene wordt genaamd *Siewa* en de andere *Boda*. Deze beide Godsdiensten zijn afkomstig van den tijd van *Madja Pait* en worden tot heden toe te *Balie* gevolgd. De Balinezen nemen dien Godsdienst aan welke hun Priester hun geleerd heeft; zij noemen hun Priester *Brachmana*. Deze Priester toont hun aan, hoedanig zij zich te gedragen hebben, wanneer zij een overledenen in het vuur volgen, hetwelk zij noemen *Bela*.

Het is aan de vrouw opgelegd om haren man in den dood te volgen, door zich in het vuur te werpen, waarin de overblijfselen van den overledenen verbrand worden; echter de man mag zijne vrouw niet op die wijze in den dood volgen.

De moeder mag haren zoon en de dienstmaagd haren heer, doch geene moeder mag hare dochter, geen zoon zijne moeder, geen knecht zijnen meester of meesteresse in den dood

volgen (Bala). De Koning heeft een of twee vrouwen van vorstelijke bloede, doch een aantal bijzitten, welke van lagere afkomsten zijn.

Indien een der Koningen van *Balie* komt te overlijden en de overblijfsels naar hunne gewoonte worden verbrand, alsdan moeten alle zijne vrouwen en bijzitten tegenwoordig zijn, en hunnen heer en meester uit eigen liefde in den dood volgen, namenlijk van zich in het gloeiende vuur te werpen.

De reden, dat zij meest alle hun man en meester in het vuur volgen is deze, deze vrouwen of bijzitten zijn meestal dochters van Mantries, bevelhebbers of van andere groote of mindere klassen van ingezetenen van *Balie*; wanneer zij niet verkiezen zich te doen verbranden, alsdan moeten zij immer ongetrouwd blijven en vermogen hoegenaamd geene gemeenschap met eenig manspersoon te hebben; indien zij zich hiertoe verstouten, worden zij beide tot den dood veroordeeld en moeten de zwaarste straf ondergaan; zij worden tijdens hun leven veracht en bespot, en het is daarom, dat zij liever, zoo als zij voorgeven, een eervolleen dood sterven dan naderhand een schandelijken dood te moeten ondergaan. Zeer dikwijls gebeurt het, dat de bijzitten, welke hun Koning of meester niet in den dood volgen, vermoord worden; mitheofde zij met mannen gemeenschap gehad hebben, en dat hunne geheele familie veracht en vernietigd wordt.

HOEDANIG DE BALINEZEN MET HET LIJK HUNNER KONINGEN HANDELEN.

Indien de Koning in zijn paleis sterft, wordt het lijk met allerhande soorten van linnen omwonden, en het buitenste met eene soort van papier, hetwelk van de baat van een boom gemaakt wordt; men plaatst rondom het lijk allerhande soorten van welriekende stoffen en brandt dezelve dag en nacht, om de kwade lucht te verdrijven. De meeste der ingezetenen brengen alsdan alle hunne kostbaarheden, goud, zilver en juwelen en plaatsen dezelve alomte rondom het lijk of op planken en tegen de muren binnen het huis; een ieder kleedt zich in zijne beste klederen; de Koninklijke familie en de bijzitten verzamelen zich bij het lijk en bewaken hetzelfde bij beurt dag en nacht, welke alle, zoo wel de kinderen, vrouwen, bijzitten en naastbestaanden in rouw gekleed zijn; de overige Balinezen moeten alle hunne hoofden kaal doen scheren.

De Hoofdpriester, welke genaamd wordt *Brachmana Phidanta*, plaatst zich voor het lijk des Konings, bidt voor hem en smeekt hem om vergiffenis. Na het gebed besproeit hij het lijk met water, hetwelk hij geheiligt heeft en hetwelk genaamd wordt *Ajar Poedja*; daarna neemt hij een ring met een robijn steen en steekt denzelven in den mond van den overledenen. Bij deze gelegenheid moeten dezulke van de vrouwen of bijzitten, welke uit liefde en getrouwheid den overledenen in den dood willen volgen, zich daar verklaren en geven tot dat einde hunne namen aan den Priester op, welke dezelve aantekent; alsdan bekomen zij verlof, om zich in dien tusschen-tijd, namenlijk sedert het overlijden des Konings, tot den dag der verbranding, te verlaten; de overigen, welke van hunne familie en vrienden afgezonderd te staan, worden hun de kostbaarste klederen gegeven en de lekkerste spijzen toegediend.

Het lijk van den Koning wordt dikwijls twee jaren in het paleis bewaard; het staat aan des overledenen zoons dan wel aan de naaste bloedverwanten vrij den dag te bepalen, wanneer het lijk verbrand moet worden; voor dat zulks geschiedt, wordt de kleding, waarmede het lijk omwonden is, door andere verwisseld, hetwelk door niemand anders dan door de naaste bloedverwanten mag geschieden; het lijk van den Koning moet afzonderlijk, en niet met de overige, welke hem volgen, verbrand worden.

Het lijk van den Koning wordt van het paleis tot aan de plaats alwaar hetzelfde verbrand moet worden, op de prachtigste wijze gedragen; men draagt het op eenen draagstoel en alle de ceremoniën, welke de Koning in leven gewoon was te hebben, volgen het lijk. Aan de verbrandplaats komende, wordt hetzelfde gesalmeerd.

De Priester nadert alsdan het lijk, bidt voor hetzelfde en begiet hetzelfde met geheiligt water, waarna het vuur aangestoken wordt en van tijd tot tijd olie in hetzelfde wordt geworpen, waardoor het vuur grooter en het lijk spoediger verbrand wordt. Het lijk blijft van des morgens tot des avonds in het vuur.

Na dat het lijk des Konings verbrand is, wordt het vuur door water gebluscht, doch blijft de beenderen den geheelen nacht op dezelfde plaats berusten. Des anderen dags des morgens begeven zich de naaste bloedverwanten des overledenen met den hoofdpriester (*Brachmana Phidanta*) naar de plaats waar het lijk verbrand is, zoeken de beenderen van den overledenen op, leggen dezelve in gouden dozen, om naar het paleis des Konings overtebrengen. In het paleis komende worden de gouden dozen met welriekende wateren schoon gemaakt.

Voor iedere vrouw, welke verbrand moet worden, om den overledenen Koning te volgen, wordt eene afzonderlijke bamboezen woning opgeslagen; drie dagen voor dat de verbranding plaats heeft, moeten zij alle in hunne eigene huizen verblijven; en er niet weder uitkomen voor den dag der verbranding; ieder van haar bekomt van den Priester een ring met een robijn steen, welke zij tot den dag der verbranding in den mond moeten behouden.

Op den dag dat zij verbrand moeten worden, worden zij als bruiden gekleed en door hunne familie en priester begeleid, naar de voor hun bereid gemaakte bamboezen woningen; voor ieder dezer woningen staat een houtenijt, voor iedere vrouw afzonderlijk.

Op het oogenblik dat zij verbrand zullen worden, verschijnt de Hoofdpriester, begiet de hoofden en wijft de lichamen der vrouwen met water, gemengd met bloemen, hetwelk door hem geheiligt en in gouden of zilveren bekertjes; daarna wordt het vuur onder de huizen aangestoken; de vrouwen, welke verbrand worden, nemen de robijnen ringen uit hunne monden en toonen dezelve aan hunne familie, waarop zij van hunne fa-

milie een kris verzoeken, waarmede zij zich verscheidene wonden in het ligchaam toebrengen en zich daarmede besmeeren.

De priester houdt met zijne regter hand eene tortelduif boven de hoofden der vrouwen, welke op dat oogenblik, onder het gejuich der menigte en onder het tortelen der tortelduif, welke wegvliegt, in het vuur springen.

De redenen, dat de tortelduif zijne vrijheid geniet, zoude ik wel willen beschrijven, echter bescheidenheid aan de eene, en vrees aan de andere kant, beletten mij zulks.

ACHTSTE HOOFDSTUK.

HOEDANIG MET DE OVERBlijfselen van het verbrande lijk des Konings wordt gehandeld.

De asch van den overledenen Koning, zegt men, wordt in gonden of zilveren dozen, omwonden met de kostbaarste klederen, in het binnenste van het Paleis bewaard; de Hoofdpriester komt van tijd tot tijd bij de dozen en bidt voor den overledenen;—wanneer de beenderen van den overledenen weggeworpen worden, wordt er een zeer groot huis van vergrind papier gemaakt; hetzelfde wordt met de kostbaarste klederen bedekt; hetzelfde wordt door duizenden rans door het Paleis en naderhand geheel rond het land gedragen en zulks geschiedt met de grootste pracht en muziek. Wanneer hetzelfde aan zeestrand gekomen is, plaatst de Hoofdpriester zich voor het papieren huis, bidt en leest eene schrift onder den pajong; rondom hem worden alle soorten van wierroken en bloemen gebrand;—er worden onder weg aan de armen salmoegen uitgedeeld en aan elken komende, wordt het papieren huis nedergezet. De priester bidt hierna voor den overledenen uit het huis en werpt hetzelfde, onder het doen van een derde gebed, in zee; bij deze gelegenheid moeten alle de aanwezenden, ter eere van hun overledenen Koning, hun hoofd tartaarde buigen.

De zijn de gewoonten in alle de landstreeken van *Balie*.

ERRATA.

In ons no. 77, op de 2de pag. van het 2de bijvoegsel, regel 12 (van boven) staat: *minst belangrijke niet was de oprigting enz.*, lees: *de minst belangrijke niet was het nemen van een besluit tot de oprigting enz.*

SCHEEPSBERIGTEN.

STRAAT-SUNDA.

Doorgeseld.

Juni 28—Fransche brik *P Alexis*, A. Gélot, van Bordeaux den 2den februari jl., naar Batavia, passagiers: de heeren Boutet en Savard.

BATAVIA.

Aangekomen.

Juni 30—bark *Experiment*, F. J. Grun, van Banjermassing den 28sten juni.—Brik *Alexander*, J. Ogilvie, van Liverpool den 1sten februari.

Juli 1—Zr. Ms. brik *Haaij*, luit. der 1ste klasse G. E. Pool, van Bantam den 29sten juni.—schip *Abel Tasman*, D. F. Baas, van Amsterdam den 25sten maart; met Z. M. troepen; passagiers: de heeren J. O. F. Herbet en F. L. J. van Steek.—schip *Sanjo*, L. M. Hueloen, van Samarang den 27sten juni.—en mejuffrouw

Vertrokken.

Juli 1—Zr. Ms. schoener *Windhond*, luit. der 2de klasse D. J. de Maat, koersstellende om de noord.—schip *Mastora*, Said Alowis Habasat, naar Pakkies.—brik *Merkus*, J. Roub, naar Timor-Koepang, passagiers: de heeren M. Veekman en G. Bechade.—Chin. jonk *Tjioek Aman*, Kouw Sanko, naar Emoeij.

Juli 2—brik *Dorothea*, J. E. Badendiek, naar Samarang.

SAMARANG.

Aangekomen.

Juni 26—Arab. schip *Anthoni Kahir*, Pak Ngab, van Banjermassing.

Vertrokken.

Juni 25—brik *Nederlander*, H. Batten, naar Batavia, passagier: de heer G. Batten.

SOERABAJA.

Aangekomen.

Geen.

Vertrokken.

Juni 25—schip *Sumahap*, F. A. Deparma, naar Boender en Tagal, passagier: jufvrouw Parma.—brik *Margaretha Engelina*, A. de Bruin, naar Rembang en Samarang, passagier: de jonge heer A. de Bruin.

ADVERTENTIE.

Directeuren over het weduwen- en weezen-fonds voor civiele ambtenaren, tevens belast met het uitzetten van gelden voor de weduwen- en weezen-kas der officieren van de landmagt in Nederlandsch Indië, hebben niet zonder onaangename gewaarwording bespeurd, dat, ondanks herhaalde aanmaningen en herinneringen, onderschedene personen, welke derzelve borgen, benevens vele praktijzen, notarissen en ontslagen ambtenaren, contribuanten aan het civiel weduwen- en weezen-fonds zijnde, achterlijk blijven in de betaling, de eerstgenoemde van de betaling hunner contributie penningen. En het is ter voorkoming van verdere moeijelikheden en van de onaangenameheden, welke daaruit voor even bedoelde personen zouden kunnen voortvloeijen, dat Directeuren, als eenen laatsten stap, den weg van eene openbare bekendmaking te baat nemen, om alle zoodanige personen dringend en tevens ernstig te noodigen, om uiterlijk binnen den tijd van veertien dagen, na dato dezer, hunne achterstallige aanschuiven, en om vervolgens aan hunne verplichtingen bij voortduring stiptelijk te voldoen; zullende bij gebrek van dien, moeten worden overgegaan tot de krachtige maatregelen, welke Directeuren tot dekking hunner verantwoordelijkheid in de verplichting zullen zijn te nemen; wordende ten overvloede hierbij nog genoteerd, dat op alle gewone betaaldagen, ten kantore van de

algemeenen ontvanger, voor de ontvangst van verschuldigde renten en contributie penningen wordt gevaceerd.

Batavia, den 30sten juni 1828.

De Directeuren voornoemd,
J. C. GOLDMAN.
J. BOUSQUET.
C. M. BAUMHAUER.

—De Directeur Generaal van Financien maakt mits deze, naar aanleiding van daartoe bekomen magtiging, bekend, dat van den 1sten tot en met ultimo juli aanstaande, bij 'sland kas alhier, verwisselbaar zullen zijn de op primo juli verschenen coupons van de onlangs gecreerde Gouvernements obligatiën, tegen dezelfde muntspécien, als de coupons van den Nederlandsch Indischen Achterstand zijn uitbetaald geworden, overeenkomstig het besluit van den Kommissaris Generaal, d. d. 12 december 1827 no. 22 (staatsblad no. 113), met bepaling voorts, dat na verloop van den bepaalden termijn van verwisseling, de bedoelde coupons niet meer bij 'slands kas zullen worden aanvaard.

De Directeuren voornoemd,
C. M. BAUMHAUER.

Batavia, den 30sten juli 1828.

PRIJS-COURANT, waarnaar, gedurende de drie eerstvolgende maanden, zullen geleverd worden de INKOMENDE REGTEN, op de hieronder gemelde WOLLEN- EN KATOENEN GOEDEREN, IN VREEMDE LANDE BEVESTEN DE KAAP DE GOEDE HOOP VERVAAR, en het zij met vreemde dan wel met Nederlandsche schepen aangebragt worden, opge maakt in voldoening aan de Resolutie der Indische Regering van den 14den febr. 1824 no. 4, gepubliceerd in de Bataviasche Courant van den 1sten febr. 1824 no. 8.

WOLLEN GOEDEREN.

Lakenen, extra super fine	15: — per el.
Dito, super fine	10: — " "
Dito, fine	7: 50 " "
Dito, ordinaire	5: — " "
Dito, gemeene	2: 50 " "
Half laken of Ladies Cloth, 1ste soort	5: — " "
Dito, dito, 2de " "	3: — " "
Felise laken, 1ste soort	5: — " "
Dito, 2de " "	4: — " "
Dito, 3de " "	3: 50 " "
Laken Katoen, 1ste soort	80: — " stuk.
Dito, 2de " "	18: — " "
Carpetten, 1ste soort	24: — " el.
Dito, 2de " "	21: — " "
Gedrukt of gebatikte " "	24: — " "
Woolen dekens, 1ste soort	20: — " paar.
Dito, dito ordinaire	12: — " "
Woolen pestement	— 66 1/2 " el.
Vlaggedoek	— 33 1/2 " yd.
Carpetten	2: 50 " " "
Bombazets	10: — " " "
Printanniers	— 10: — " " "

KATOENEN GOEDEREN.

Kambriks, 1/2-12 yards 1ste soort	10: a 12: per stuk.
Dito, " " 2de " "	9: a 10: " "
Dito, " " 1ste " "	8: a 9: " "
Dito, " " 2de " "	5 a 7: " "
Kalicos en zoo gen. Loom Cloth, 1/2-24 yards	10 a 13: " "
Bikranga, 1/2-24 yards 1ste soort	14: a 16: " "
Dito, " " 2de " "	9 a 11: " "
Made pollam, 1/2-24 yards 1ste soort	12 a 14: " "
Dito, " " 2de " "	8 a 11: " "
Long Cloth, 1/2-24 yards 1ste " "	26: — " "
Dito, " " 2de " "	22 a 24: " "
Dito, " " 1ste " "	21 a 23: " "
Dito, " " 2de " "	18 a 20: " "
Jaconet Mouslin 1/2-20 yards 1ste " "	15 a 16: " "
Dito, dito 2de " "	12: — " "
Neteldoek, 1/2-10 yards 1ste " "	8: — " "
Dito, " " 2de " "	6: — " "
Gekeperd of zoogen. Tweeld Cloth, 1/2-24 yards	10: — " "
Nagemaakte roode of witte deeken	10: — " doz.
Nagemaakte Pakkatische dito.	10: — " " "
Bandanna of Andapoele roode dito.	6 a 8: " "
Nagemaakte Nijlpanamische dito.	7 a 9: " "
Woolen dekens, 1ste soort	15 a 18: " "
Dito, 2de " "	9 a 12: " "
Sarengs, (gewevene.)	2: — ieder.
Dito (gedrukte.)	1: 50 " "
Dito (nagem. gebatikd aan eene zijde).	2: — " "
Dito (nagem. gebatikd aan beide zijden).	2: 50 " "
Sarengs, (nagem. aan eene zijde gebatikd) voor voetwasten.	1: 50 " "
Dito (nagem. gebatikd aan beide zijden).	2: a 2: 50 " "
Pactoles, nagemaakte	1: 50 a 2 " "
Chitsen (meubel of andere van verschillende kleuren, gekleurde lila daar onder begrepen).	1-24 yd. 18: — per stuk.
Dito, dito	1-28 " 18: — " "
Gedrukt katoen twee kleuren	1-24 " 15: — " "
Dito, dito	1-24 " 15: — " "
Dito, dito enkele dito	1-24 " 12: — " "
Dito, dito	1-28 " 12: — " "
Chitsen, (meubel) of andere verschillende kleuren, lila daar onder begrepen.	1-28 " 12 a 16: " "
Dito, dito 2 kleuren	1-28 " 10 a 12: " "
Dito, dito enkele dito	1-28 " 9 a 11: " "
Geverwde of geveerde kambriks, 1/2-12 yards	9: — " "
Gekeperd wit linn. of zoogen. jeans, 1/2 yards	11: — " "
Jeannens	28 a 32: " "
Katoenen of woltons dekens.	30 a 35: " "
Mans - kousen.	15: — ieder.
Dames - kousen.	12: a 15 per doz.
Halve - kousen.	15: a 18 " "
Slaapmutsen.	6: — " "
Handchoenen.	13: — " "
Suspenders.	6: — " "
Regen in doozen van 12 ballen.	5: — " dooz.

Dito in ponden. 3 a 5: " pd.
Nagemaakt Japansch keizers linnen 4: — " yd.
1 of 1 yard en 6 lang

Giangams, 1/2 yd. br. verschill. lengte	40 " "
Dierries of nagem. Jap. linn. 1/2 yd.	70 " "
Grankies	— 40 " "
Quillings	— 40 " "
Drijs of dubb. dinnies	1: 25 " "
Sarens, witte	1 yd. — 38 1/2 " el.
Dito, gekleurde	— 50 " "
Quillings, geveerw. cordr. drits Flor.	— 50 " "
Gekleurde Jeans	— 75 " "
Katoenen garens van no. 1 tot no. 60	1: 50 " pd.
Dito, " " 60 " " 120	2: — " "
Dito, " " daarboven	4: — " "
Geverwde morrees, l. 18 b. 1 y.	9: — " stuk.
Geverwde katoenen kasmiers	— 70 " yd.
Checks, 10 yard lang	— 50 " "
Batas, 12 yards lang	6: — " stuk.

Sarengs en Bindangs voor kinderen zullen slechts onderworpen zijn aan de helft der regten voor die voor volwassenen bepaald.

De el in deze prijs-courant bedoeld, is de oude Amsterdamsche el van 27 duim.

Alle vreemde wollen of katoenen goederen, ingevoerd wordende van andere lengten en breedten dan hierin vermeld, zullen berekend worden pro rata van den inhoud.

Alle vreemde goederen van wol of katoen gemaakt, niet in deze prijs-courant bekend gesteld, zullen worden getaxeerd naar den marktprijs tijdens den 1sten juli, en de bekende prijzen berekend, tot dat dezelve in de volgende prijs-courant bekend worden gesteld.

De Directeuren voornoemd,
C. M. BAUMHAUER.

De directeur van 'slands middelen en domeinen.

J. KRUISEMAN.

—Voor het Gouvernement is benooidigd een wel bezeild schip, om dadelijk te worden gezonden naar Menado, en aldaar voor Java te worden beladen.

De gadinghebbenden worden verzocht zich hierover te adresseren bij

Batavia, Den directeur van 'slands producten en civiele magazijnen,
J. C. REIJNST.

—De Resident van Pekalongang, als daartoe behoorlijk geautoriseerd, maakt bij deze bekend, dat van en met maandag den 1sten tot en met woensdag den 16den juli aanstaande, op de plaats van ter hooftmarkt, te Pekalongang, zal worden gehouden een veemarkt, overeenkomstig de deswege gemakte bepalingen, bij besluit van Zijne Excellentie den Kommissaris Generaal, van den 10den december 1827 no. 56, alsmede dat van en met maandag den 14den tot en met maandag den 21sten juli aanstaande, op de plaats, waar de veemarkt zal worden gehouden, zullen worden toegelaten alle zoodanige kooplieden en handelaren, als zouden mogen verlangen hunne koopmanschappen te markt te brengen, zonder dat hiervan eenige vergoeding zal worden betaald, en een ieder, die daartoe benooidigd om deze algemeene veemarkt bij te wonen.

Dat geene droesige of steeke paarden zullen worden toegelaten; zullende deze dadelijk worden aangehaald. Dat gedurende de marktdagen zullen worden toegelaten, en zulks almede zonder eenige betaling, alle inlandische en chinesche, benevens eenige europesche spelen en vermakkelijkheden.

Dat alle verkooppingen, op die markt, zullen moeten geschieden om gereed geld, dan wel bij ruiling.

De Resident voornoemd,
O. C. HOLMBERG DE BECKFELT.

Pekalongang, den 29sten juni 1828.

—De Resident van Tagal, als daartoe behoorlijk geautoriseerd, maakt bij deze bekend, dat op woensdag den 16den juli aanstaande, door den vendameester te Tagal, publiek aan den meestbiedenden zal worden verkocht het fraai en aangenaam gelegen heeren huis te Banjarang, voormalige woonplaats van den resident; met deszelfs stalling, bagebouwen, tuinen en wandeldreven, gelegen 5 palen ten zuiden der hoofd-negori Tagal, zijnde hetzelve van heden af aan te koop te stellen, en de verkoop daarvan derzelve te doen.

De Resident voornoemd,
VAN DE POEL.

den 26sten juni 1828.

—Pro Fisco.

Door de opvarenden van eene prauw majang, in zee opgevist zijnde eene nieuwe prauw chiampang, groot ongeveer tien koyangs, zonder mast, zeil of roer, welke geene eigenaren bekend zijn, brengt de opvanger teekende Fiskaal bij den Raad van Justitie te Batavia, zulks bij deze ter kennis van de belanghebbenden, onder mededeeling dat de opgeviste prauw zich onder berusing bevindt van den kommissie ontvanger der inkomende en uitgaande regten te Tanara, tot welken diegenen, welke op genoemde prauw eenig regt of pretentie zouden vermoenen te hebben, zich daarmede kunnen wenden binnen den tijd van zes weken, gerekend van heden.

Batavia, den 27sten juni 1828.

De Fiskaal voornoemd,
VAN DER VINNE.

EDICTALE CITATIE.

Alzoo de Raad van Justitie te Batavia, aan den

advokaat en prokureur Mr. *Pelgrom Charles Ardesch*, voor en van wege *Johanna Henrika Kraus*, alhier woonachtig, weduwe van wijlen *Fredrik Hendrik la Ros*, d. d. 16 dezer verleend heeft appointement van citatie op en tegen deszelfs crediteuren en bewindhebbers in deszelfs als desolaat overgegeven boedel;

Zoo is het, dat ik ondergeteekende tweede deurwaarder en gezworen exploitateur bij welmelden Raad, bij deze dagvaard alle bekende en onbekende crediteuren, benevens de bewindhebbers in de boedel van *Johanna Henrika Kraus*, weduwe wijlen *Fredrik Hendrik la Ros* voornoemd, om tegen woensdag den 30sten juli 1828, des morgens te half acht ure, te compareren ter openbare rolle van voornoemden Raad, ten einde te hooren concluderen tot opheffing van de tegen haren boedel liggende desolaat verklaring en tot rehabilitatie daarop te antwoorden, en voorts te procederen als naar regten.

Aldus gedaan, gepubliceerd en geafficheerd, na voorgaanden klokslag, van de puij van het raadhuys te Samarang, den 21sten juni 1828.
De eerste deurwaarder voornoemd,
SCHWARTZE.

—Alzoo de Raad van Justitie te Samarang, aan den prokureur *Andries Hartinck*, als geconstitueerde van Mr. *Librecht Johan Blok*, te Batavia woonachtig, in kwaliteit van curator van den cessionant *William Naete Chapman*, alhier woonachtig, d. d. 16 dezer, verleend heeft appointement van citatie op en tegen deszelfs crediteuren en bewindhebbers in deszelfs als desolaat overgegeven boedel;

Zoo is het, dat ik ondergeteekende tweede deurwaarder en gezworen exploitateur bij welmelden Raad, bij deze dagvaard alle bekende en onbekende crediteuren, benevens de bewindhebbers in den boedel van *William Naete Chapman* voornoemd, om op woensdag den 30sten juli 1828, des morgens te half acht ure, te compareren ter openbare rolle van voornoemden Raad, ten einde te hooren concluderen tot opheffing van de tegen haren boedel liggende desolaat verklaring en tot rehabilitatie daarop te antwoorden, en voorts te procederen als naar regten.

Aldus gedaan, gepubliceerd en geafficheerd, na voorgaanden klokslag, van de puij van het raadhuys te Samarang, den 21sten juni 1828.

De tweede deurwaarder voornoemd,
—**VERKOOP VAN GOEDEREN.**

Pro Justitia.

Verkoop op rechterlijk gezag. Op zaterdag den 12den juli 1828, des morgens te 9 ure, zal door den vendu-meester dezer stede, ten overstaan van een kommissariss van den Raad van Justitie te Soerabaja, in het bijzijn van den eerste gezworen exploitateur bij genoemden Raad, krachtens vonnis van regters kommissariss uit welmelden Raad, in dato 6 maart 1828 geslagen, en de daarop verleende executoren, in dato 4 juni daaraanvolgende, aan den meestbiedenden, ten behoeve van *Jacobus Cornelis Smidt*, siskind bij overgegangenen Raad, en als zodanig, alhier woonachtig, ten behoeve van de schulddienste op de vastgoederen van het jaar 1827, contra *J. W. Oost-ziel*, alhier woonachtig, gelaagde in voorschreven cas, verkocht worden:

Zeker erf, met de daarop staande steenen met pannen gedekte woning, staande en gelegen in de Kampong Kram-bangan, met het front naar het noorden.

Indien er dus iemand mogt zijn, die eenig regt, actie of toezegging op voorschreven huis en erf zoude willen presenteren, tegen de executoren tegen voorschreven executie en verkoop, die komen en make het mij ondergeteekenden bekend.

Aldus gedaan en gepubliceerd, voor de puij van het raadhuys te Soerabaja, den 21sten juni 1828.

De eerste deurwaarder en gezworen exploitateur bij den raad van justitie onrnoemd,

D. SWART.

—Het den 1sten juli aangekomene schepen heeft de ondergeteekende ontvangen een fraai assortiment van wapenen, bestaande in zeer ligte en fraai gedampeerde jagtgeweren met dubbele en enkele loop, gedeeltelijk a percussion, extra fraai en officers kaliber pistolen, mede gedeeltelijk a percussion, benevens een paar waar-tooze capuchons voor percussion geweren. Alle deze wapenen zijn van superieure kwaliteit en van een der beste Nederlandsche fabrieken, en tegen zeer matige prijzen te bekomen bij **J. SPEET.**

—Op vendutie van donderdag, zal mede verkocht worden een extra fraaje bendij, alsmede een familie slaven.

—Op den 19den juli des jaars 1828, zal door den vendu-meester ter dezer residentie, bij executie, van 's heeren wege, ten overstaan van den heer resident van Soerakarta, worden verkocht, ter plaatse, alwaar ten dien dage vendutie zal gehouden worden:

Zeker erf, met het daarop staande steenen met pannen

gedekte huis en pedakken, staande en gelegen in het chineesche kamp alhier, grenzende ten noorden aan den chinees *Liem Intjong*, ten westen of met het front aan den grooten Bazaar, ten zuiden aan den chinees *Oei Pakoei*, en ten oosten aan de javaansche kampong.

Voorts, zoo als gezegde vastigheid ter plaatse voorschreven gelegen en toebehoorende is aan den chinees *Ong Kioelong.*

Indien er iemand mogt zijn, die eenig regt, actie of toezegging op voornoemd huis zoude willen presenteren, zich opposeren tegen de executie en verkoop, die komen en make het mij ondergeteekenden bekend.

Die gading heeft om gemelde vastigheid te koopen, komen dage, ure, en plaatse voorschreven aanhooren de condities en doe zijn profijt.

Aldus gedaan en gepubliceerd, na voorgaanden klokslag, te Soerakarta, op heden den 26sten juni 1828.

De gezworen exploitateur ter residentie Soerakarta,
J. T. MARCK.

—Te koop voor afbraak, een plankenhuis met vierkanten met een rondlopende gallerij en steenen vloer, weleer bewoond door den heer *Ulthoff*, gelegen tusschen den Bazaar Meester *Cornelis* en Kampong *Malajo*; te bevragen bij den ondergeteekenden.

Ook zijn aldaar te bekomen Soembajische en Buitenzorgsche aardappelen, versche boter, melk, rolpens en smeerkaarsen, en in zyne slagterij in Kampong Noordwijk, dagelijks van des morgens zes tot acht ure, rund- en kalfvlees, des woensdags en zondags lams vleesch, voor een verminderden prijs, als: vijf aldens een achterbout en drie guldens een voorbout, ook rolpens voor een gulden het stuk.

J. A. BEIJVANCK.

Meester *Cornelis*, den 1sten juli 1828.

HUWELIJKEN.

Getrouwd,
PIERRE HAMAR DE LA BRETHONIERE,

met

MARTINA DARIUS.

Salatiga, den 22sten juni 1828.

S T E R F G E V A L E N .

Den 22sten juni 1828 overleed te Samarang, *Rutgerus Rayne*, apotheker 2de klasse; diegenen welke te presenteren hebben of verschuldigd zijn aan dezen boedel, gelieven opgave of betaling te doen, binnen zes weken, aan kommissarissen

N. BOMPELMAN, apotheker 2de kl.

N A G E L A T E N B O E D E L S

Die iets te vorderen heeft van, of verschuldigd is aan den boedel van wijlen den heer *Anthony Vincent*, in leven secretaris alhier, gelieve daarvan opgave of betaling te doen, binnen drie maanden na dato, aan deszelfs weduwe.

Padang, 1 juni 1828. **S. W. VINCENT,**

geb. van Groll.
—Alle degenen, welke iets te vorderen hebben, of verschuldigd zijn aan den boedel van wijlen den tweeden luitenant adjudant *Amisums*, van het 3de bataillon der 1ste afdeeling nationale infanterie, gelieven daarvan opgave of betaling te doen, binnen zes weken, aan de ondergeteekende kommissarissen

DEGROS, en **ALESTIENNE**, 2de luitenant

Samarang, den 26sten juni 1828.

VERTREKKENDE PERSONEN.

W. MacLean verlaat Java.

Soerabaja, 24 juni 1828.

—*J. F. van Overmeer Fisscher* vertrekt naar Japan, en heeft als zijne gemagtigden de heeren *Brouwer*, *Nelthaus* en *Co.*

VERKEERDE S C H E P E N .

De Stoomboot **VAN DER CAPELLEN** zal naar Samarang vertrekken, omtrent den 8sten dezer.

Batavia, 1 juli 1828.

—The Steam-boat **VAN DER CAPELLEN**, will recommence running between Batavia and Samarang, about the 8th inst.

1st July 1828.

VERSCHILLENDE BEKENDMAKINGEN.

Te huur of te koop, een huis op Molenvliet, laatst bewoond door wijlen den heer *van der Voorn*, adres bij **J. T. BIK.**

—Te huur, het huis op Molenvliet naast Beerendrecht, **THOMPSON, ROBERTS en CO.**

Batavia, 30 juni 1828.

—Bal in de Militaire Cantine te Weltevrede, zaterdag 5 juli; vrije entree.

PRUD'HOMME.

Te BATAVIA, TER LANDS DRUKKERIJ.